1. **Byt namn på Danmarksundet till Grönlandsundet**

Föreslående organisation: NCF

Havet mellan Island och Grönland har länge på isländska kallats Grönlandssundet (Grænlandssund). Internationellt används däremot på många håll det engelska namnet Denmark Strait. Namnet är uppkallat efter Danmark, trots att sundet ligger mellan Island och Grönland.

Namn på geografiska företeelser är en del av språket och kan återspegla historia och kultur. I en anda av nordiskt språk- och kultursamarbete anser UNR att det är naturligt att främja användningen av namn som återspeglar Islands och Grönlands språk och kultur.

UNR beslutar att:

Nordiska rådet ska verka för att Grönlandssundet, liksom motsvarande namn på andra nordiska språk som bygger på detta namn, ska användas inom det nordiska samarbetet.

Nordiska rådet ska verka för att det engelska namnet Greenland Strait införs i internationella kartor, data och andra geografiska källor.

2. **Forebyggelse af abort i hele Norden**

Föreslående organisation: Ung fyri Miðflokkin
Understödande organisation: Høgravendur Ungdómur X við A

Det nordiske råd skal arbejde med forebyggelse af abort.

Et barn i livmoderen er et menneske og har ret til menneskerettigheder lige som alle andre mennesker. Derfor synes vi ikke, at det er ok, at ufødte børn kan blive aflivet helt frit uden begrundelse. Det kan også have store konsekvenser for kvinder, der vælger abort, både biologisk og psykologisk. Det viser sig også, at mange kvinder, der har fået en abort, senere i livet fortryder sit valg. Derfor synes vi, at det nordiske råd skal arbejde med at forebygge abort.

Dette kan gøres med at tilbyde hjælp til kvinder, der synes, at de er kommet i en svær situation, fordi de er blevet gravid. Det kan også gøres med at sætte ind krav om rådgivning om andre muligheder og omtænkningstid. Dette har vist sig i Tyskland at have reduceret tallet af abort markant i forhold til andre lande med helt fri abort.

UNR mener at vi bør

• arbejde for at forebygge abort så meget som muligt
• Indsætte krav om rådgivning og omtænkningstid, før en abort kan udføres
• Tilbyde mere hjælp til kvinder, der tænker om at få abort

3. **Återställ värdighet och kvalitet i den politiska debatten**

Föreslående organisation: Nordisk Ungkonservativ union

Politiska ungdomsorganisationer spelar en avgörande roll för att forma morgondagens politiska kultur. Att ställa högre krav på debattkulturen innebär inte en inskränkning av yttrandefriheten; det innebär att ta ansvar för hur debatterna förs. Ungdomar förtjänar politiska arenor där idéer kan ifrågasättas kraftfullt utan brist på respekt, trakasserier eller argument som framförs i ond tro.

Politiken lockar inte längre många ungdomar, delvis på grund av att grundläggande normer för respekt saknas. Folkvalda politiker bör representera det allra bästa hos oss: eftertänksamma och kloka beslutsfattare. Ändå präglas debatten alltför ofta av olämpligt beteende, såsom att avbryta andra och personliga angrepp. När grundläggande uppföranderegler försvinner, försvinner också allmänhetens förtroende för demokratin.

Plattformar som TikTok och Instagram Reels är numera centrala för politiska kampanjer. Deras algoritmer prioriterar sensationsmakeri för att maximera engagemanget, vilket uppmuntrar politiker att använda aggressiv polarisering för att nå ut till fler. Nordiska ungdomar förtjänar politisk kommunikation som informerar och stärker, snarare än innehåll som är utformat för att väcka upprördhet och splittring.

Vårt förslag:

- Stärka det personliga ansvaret och de etiska normerna bland politiker och politiska organisationer för att främja en respektfull och faktabaserad diskussion.
- Främja ansvarsfull politisk kommunikation på sociala medier genom att uppmuntra efterlevnad av befintliga EU-regler, däribland TTPA, snarare än att införa onödiga nya restriktioner.
- Stärka stödet och det rättsliga skyddet för unga politiker som utsätts för trakasserier, hot och riktade hatkampanjer på nätet.

4. **Ge barn och unga en plats i Helsingforsavtalet**

Föreslående organisation: Kristdemokratisk Ungdom i Norden (KDUN)

Helsingforsavtalet utgör grunden för det nordiska samarbetet och fastställer ramarna för samarbetet mellan de nordiska länderna.

Barn och unga är en central del av de nordiska samhällena och av det nordiska samarbetets framtid. De påverkas av de beslut som fattas inom det nordiska samarbetet och kommer själva en dag att bära ansvaret för att utveckla det vidare. Det nordiska samarbetet omfattar redan i dag frågor som i hög grad berör barn och unga. Trots detta omfattas barn och unga ännu inte av Helsingforsavtalet.

Att tydligare synliggöra barn och unga i avtalet skulle vara ett ställningstagande för att det nordiska samarbetet inte enbart är ett samarbete mellan dagens beslutsfattare utan också ett samarbete för och med kommande generationer.

Därför vill vi:
Att Nordiska rådet ska arbeta för att en artikel om barn och unga införs i Helsingforsavtalet.

5. **Låt oss rädda våra demokratier från polarisering!**

Föreslående organisation: Demarinuoret
Understödande organisation: SSU – Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund

Polariseringen har på senare tid blivit ett allt större problem över hela världen. Den ökar risken för hatpropaganda och extremistiska krafter, och har i vissa fall lett till politiskt våld. Alla dessa faktorer minskar säkerheten och stabiliteten i våra samhällen och hotar vår demokrati och de mänskliga rättigheterna. Därför måste polariseringen bekämpas omgående.

Det finns många orsaker till denna polarisering. Vår värld har länge varit alltmer instabil, och nya konflikter bryter ständigt ut. Klimatförändringarna hotar människors framtid, särskilt de ungas. Sociala medier spelar också en betydande roll genom att uppmuntra till snabbt skiftande innehåll och korta videoklipp, där de starkaste åsikterna oftast får störst synlighet.

Polariseringen utmanar demokratin på många sätt. Människor tenderar att inte tycka att politiken är särskilt tilltalande på grund av den fientliga miljön, och just den miljön blir alltmer osäker på grund av detta. Detta kan lätt leda till en situation där den offentliga makten koncentreras till endast ett fåtal personer. Låt oss rädda våra demokratier!

Vi i UNR kräver:

Att den civila offentliga debatten och samarbetet mellan partier och grupper stärks. Att man är öppen för kompromisser när det är möjligt.

Att demokratundervisningen i skolorna förbättras, inklusive debattfärdigheter och förmågan att förstå olika perspektiv.

Strängare moderering av hatpropaganda på digitala plattformar, särskilt när den uppmanar till våld.

6. **En gräns, en insats: Ett nordiskt ramverk för gränsöverskridande räddningsinsatser**

Föreslående organisation: Moderata Ungdomsförbundet
Understödande organisationer: Kokoomusnuoret, Unga Moderater på Åland

De nordiska länderna är en av världens mest integrerade regioner. Samtidigt är räddningstjänsterna och blåljusverksamheterna huvudsakligen organiserade med stor hänsyn till nationella gränser.

Vid akuta situationer är varje minut avgörande. Administrativa förfaranden och rättsliga oklarheter kan fördröja insatser med allvarliga konsekvenser. Trots vissa bilaterala avtal är samarbetet ojämnt och ofta beroende av lokala initiativ.

Ett gemensamt nordiskt ramverk skulle komplettera, inte ersätta, nationella räddningstjänster. Närmast tillgängliga polispatrull, ambulans eller brand- och räddningsenhet bör kunna ingripa oavsett nationsgräns. Det skulle förbättra säkerheten, använda resurser effektivare och stärka Nordens beredskap.

Genom att bygga vidare på den starka grunden för nordiskt samarbete kan vi säkerställa att gränser aldrig blir hinder för att rädda liv.

Jag föreslår att UNR arbetar för:

att uppmana de nordiska regeringarna att utveckla ett gemensamt ramverk för gränsöverskridande samarbete mellan polisen, ambulanssjukvården samt brand- och räddningstjänsterna,

att främja principen att den närmast tillgängliga räddningsresursen ska larmas och skickas till platsen oavsett nationsgränser,

att uppmuntra de nordiska länderna att årligen genomföra gemensamma gränsöverskridande övningar som involverar polisen, ambulanssjukvården samt räddnings- och insatstjänster, särskilt i gränsregioner.

7. Boykot VM 2034 i Saudi-Arabien

Föreslående organisation: SNUS

Saudi-Arabien er blevet værtsland for VM i herrefodbold 2034. Det er tydeligt i rapporten fra FIFA, der farver afsnittet om menneskerettigheder gult, at de ikke scorer topkarakter her. Saudi-Arabien scorer intet i frit demokrati. Det er et land, der undertrykker kvinder, bryder menneskerettighederne, behandler migrantarbejdere forfærdeligt, spærrer politiske modstandere inde eller på anden måde umyndiggør dem og listen fortsætter.
Derfor mener SNUS, at

- De nordiske lande bør boykotte VM i Saudi-Arabien, da vi ikke mener, at et land med disse problemer skal hyldes og tjene penge på en begivenhed der potentielt kan eskalere forfærdelighederne yderligere

8. **Gratis psykologhjælp til unge under 25 som mistrives**

Föreslående organisation: SNUS

Gratis psykologhjælp til unge under 25 som mistrives
Mange unge lider af mistrivsel og dårligt mentalt helbred. Psykologhjælp kan være dyrt, især som studerende. I Danmark tilbyder den nuværende nationale ordning unge op til 24 år gratis psykologhjælp, hvis de har fået en angst- eller depressionsdiagnose eller indenfor et år af bestemte voldsomme traumer, men ikke ved mistrivsel. På tværs af de nordiske lande varierer lovgivningen, men generelt er mistrivsel et overset område, da mistrivsel kan udvikle sig til psykisk sygdom.

Derfor mener SNUS, at

- Psykologhjælp bør være gratis for alle under 25 år i de nordiske lande, uanset om de har en diagnose eller ej

9. **Krav om blinde jobansøgninger**

Föreslående organisation: SNUS

I SNUS mener vi, at det skal gøres til et lovkrav, at man anonymiserer jobansøgninger mht. navn og billede. Dette skal sikre, at kandidater ikke fravælges på grund af etnicitet eller køn i udvælgelsesprocessen.

Det er veldokumenteret, at mennesker underbevidst er påvirkede af fordomme, vi ikke selv er klar over, vi har, og disse kommer til udtryk, når der skal tages en hurtig beslutning, såsom når man læser en jobansøgning. Ved at gøre det til et krav, at arbejdsgiverne modtager og bedømmer "blinde jobansøgninger", sikres det ved lov, at folk i Norden bliver behandlet ens, når de søger et job. For nogle stillinger giver det dog god mening ikke at have anonymiserede ansøgninger. Dette kan for eksempel være topposter i et firma, i

headhunting processer eller fordi arbejdsgiveren har et mål om øget diversitet i blandt de ansatte.

Hvis det kan begrundes, at det giver specielt god mening ikke at have en blind ansøgningsproces, kan firmaer derfor vælge at gøre jobansøgningerne åbne, men det skal begrundes i opslagsteksten.

SNUS mener derfor, at

- Det skal gøres til et krav, at arbejdsgiverne modtager og bedømmer "blinde jobansøgninger"

10. **Norden må styrke togtransport internt og til Europa**

Föreslående organisation: SNUS

I dag står transportsektoren for rundt en tredjedel av Nordens klimagassutslipp, og internasjonale flyreiser er en stor del av dette. Tog er et mer energieffektivt transportmiddel enn både fly og bil, og det bidrar til mindre kø, mindre støy og bedre bymiljø.

Et godt togtilbud handler også om tilgjengelighet og mobilitet for folk flest. Tog til Europa gir flere reisemuligheter for studenter, turister og arbeidstakere, og styrker kontakten mellom våre land. Krigen i Ukraina vist hvor viktig jernbaneinfrastruktur er for transport av folk, våpen og forsvarsmateriell. For å styrke nordisk beredskap må vi derfor i fredstid også bygge opp vår jernbaneforbindelse internt og til Europa.

Derfor mener SNUS at de nordiske landene må ta ansvar for å bygge opp et godt togtilbud til internt i Norden og til Europa, både ved å støtte drift av eksisterende ruter og ved å bidra til etablering av nye. Togselskapene må få den statlige støtten som trengs for å opprettholde og utvide tilbudet. Det er en investering i fremtidens transport – for klimaet, for næringslivet og for alle som ønsker et grønnere reisemønster.

SNUS vil:

- Gi økonomisk støtte til eksisterende togruter internt i Norden og til Europa
- Etablere nye togruter internt i Norden og til Europa
- Sikre billige billetter på togreiser i Norden og til Europa
- Bygge ut nye og modernisere eksisterende togstrekninger mellom de nordiske landene

11. **Ungdomars rätt till representation i beslutsfattandet**

Förslagsställande organisation: Nuorisoala rf
Understödjande organisation: Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

För en välfungerande, delaktig och hållbar demokrati är det nödvändigt att ungdomar deltar i beslutsfattandet. De är inte endast framtidens beslutsfattare, utan aktiva aktörer redan idag. Lokala och regionala ungdomsfullmäktige tar in ungdomars synpunkter i beslutsfattandet, stärker medborgarkompetensen och bygger upp en dialog mellan ungdomar och beslutsfattare. De gör deltagande möjligt även för dem som ännu inte har rösträtt. Alltför ofta stannar dock deltagandet vid att bli hörd eller symbolisk påverkan. Om ungdomarnas synpunkter inte beaktas på riktigt förlorar deltagandet sin betydelse och förtroendet för institutionerna försvagas. Därför behövs permanenta, självständiga ungdomsfullmäktige som har faktisk påverkan.

UNR föreslår att
1. Ungdomsfullmäktige förankras i lagstiftningen och integreras i det lokala och regionala beslutsfattandet. De ska ha yttrande- och närvarorätt i fullmäktigeförsamlingar, organ och utskott samt rätt att lägga fram initiativ.

2. Ungdomsfullmäktige garanteras permanent finansiering och tillräckligt administrativt stöd. De ska bildas, väljas och ledas av ungdomarna själva, så att deras självständighet och genuina representation bevaras.

3. Ett öppet informationsutbyte säkerställs i beslutsfattandet. Framställningar från ungdomsfullmäktige ska behandlas seriöst, och om de avfärdas ska det ges ett motiverat svar. Ytterligare bör det nordiska ungdomsfullmäktigesamarbetet och utbytet av god praxis stärkas.

12. **En samnordisk sångtävling!**

Förslagsställande organisation: Pohjola-Nordens Ungdomsförbund
Understödjande organisation: Ung norræn

Kultur är viktigt för att bygga identitet, gemenskap och samhörighet. Kulturen bidrar också till bättre förståelse för våra grannländer och deras kultur. Nordbornas förmåga att förstå sina nordiska grannspråk har blivit sämre, men intresset för kulturen i ett annat land fungerar som en viktig drivkraft för att lära sig språket. De nordiska länderna har många gemensamma kulturprojekt, men de når inte alla ut till en bred publik. Det behövs ett synligt och lättillgängligt evenemang som för oss nordbor samman.

Vid sidan om Eurovisionens schlagerfestival behövs en nordisk tävling där alla nordiska länder samt Åland, Färöarna och Grönland får delta. Deltagare är förslagsvis ländernas rundradiobolag med Nordvisionen som samordnare. Värdskapet skulle växla mellan deltagarna varje år. En sådan tävling kunde stärka den nordiska kulturkontakten, öka turismen och lyfta regionens internationella image. Ett stort årligt evenemang kan utvecklas till en ny gemensam kulturtradition. Låtarna skulle framföras på ett nordiskt

nationalspråk eller minoritetsspråk.

Ungdomens Nordiska råd föreslår att
– Nordiska (minister)rådet och Nordvisionen utreder förutsättningarna för att anordna en tävling och ett pilotevenemang.
– Alla nordiska länder jämte självstyrande områden bjuds in till tävlingen som ska hållas på nordiska språk som en årlig tradition som väcker ungdomarnas intresse.

13. **Att stärka relationen till naturen som ett element i läroplanen i alla ämnen i de nordiska länderna**

Förslagsställande organisation: Pohjola-Nordens Ungdomsförbund
Understödjande organisation: Ung norræn

Ungdomars relation till naturen försvagas i takt med urbaniseringen och den ökande användningen av teknik i vardagen som påverkar deras välbefinnande, miljömedvetenhet och förmåga att förstå miljökriser. I bakgrunden ligger också ett människocentrerat förhållningssätt, där naturen ses som något separat och underordnat människan. Detta står i strid med FN:s mål för hållbar utveckling, särskilt målet om utbildning av god kvalitet (mål 4) och klimatåtgärder (mål 13).

Förhållandet till naturen bör inte endast undervisas i ämnet biologi, utan kan även integreras i till exempel matematik, språk, historia, konstämnen och idrott. Detta är ägnat att i allt lärande, inte som en separat engångsföreteelse, stärka ungdomarnas förståelse för naturens betydelse. En enhetlig praxis i de nordiska länderna gör arbetet med att stärka relationen till naturen jämlikt, oavsett bosättningsland.

Ungdomens Nordiska råd föreslår att
– De nordiska undervisningsministrarna uppmanas att inkludera stärkandet av relationen till naturen i läroplanerna i alla ämnen i den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet.

– Lärarutbildningen utökas med innehåll om hur relationen till naturen kan integreras i undervisningen inom respektive ämne.

– De nordiska länderna utarbetar gemensamma rekommendationer och sammanställer god praxis från medlemsländerna att delas senast 2027.

– Skolor uppmuntras att utnyttja den närliggande naturen som lärandemiljö inom undervisningen i alla ämnen, inte bara under utflyktsdagar.

14. **Främjande av den nordiska ungdomsfullmäktigemodellen**

Förslagsställande organisation: Pohjola-Nordens Ungdomsförbund
Understödjande organisation: Ung norræn, FNUDK

Ungdomars möjligheter att påverka det lokala och regionala beslutsfattandet varierar i de nordiska länderna. Ungdomsfullmäktige är en viktig kanal för ungdomars deltagande, men deras ställning, rättigheter och resurser är inte lika. Därför behövs en gemensam miniminivå som tryggar ungdomsfullmäktiges fortlevnad, självständighet och reella möjligheter att påverka.
Målen bygger på politiska rekommendationer som utgör den nordiska ungdomsfullmäktigemodellen och som utarbetats gemensamt av de nordiska ungdomsfullmäktiges intresseorganisationer, ledamöterna i ungdomsfullmäktige och personer som arbetar med ungdomsfullmäktige.

En motsvarande policy antog även Europeiska ungdomsforumet (YFJ) vid sin generalförsamling 2026, där man förband sig att främja en lagstadgad ställning, tillräckliga resurser och verkliga påverkansmöjligheter för lokala och regionala ungdomsfullmäktige.
Ungdomens Nordiska råd föreslår

1. lagstadgade ungdomsfullmäktige i alla kommuner och regioner
2. ungdomsfullmäktiges rätt att självständigt besluta vilka teman och frågor de vill påverka
3. lika rätt att delta och göra inlägg i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och berörda utskott samt att lägga fram initiativ
4. tillräcklig och stabil finansiering, en utsedd och för uppgiften utbildad anställd samt möjlighet att i rätt tid delta i beslutsberedning och få tillgång till nödvändig information.

15. **Mer demokratisk fostran och fler påverkansmöjligheter för ungdomar**

Förslagsställande organisation: Pohjola-Nordens Ungdomsförbund
Understödjande organisation: FNUDK

Demokrati förutsätter att ungdomar har kunskap om hur samhället fungerar och möjligheter att delta. Ungdomar kan dock uppleva samhällelig påverkan som något avlägset eller svårtillgängligt, om det inte finns lättillgänglig information om hur man påverkar eller om det inte i ungdomarnas egen vardag finns möjligheter till deltagande.

Demokratifostran ska ge ungdomar kunskap om demokratiskt beslutsfattande och olika sätt att påverka samt stärka deras förmåga att delta i den samhälleliga debatten.

Ungdomens Nordiska råd föreslår att

– en gemensam nordisk rekommendation tas fram om att skolor och kommuner regelbundet ska erbjuda ungdomar demokratifostran samt
– konkreta möjligheter att delta och påverka. Rekommendationen bör även ta hänsyn till ungdomar som saknar tidigare erfarenhet av samhällspåverkan.
– ungdomar systematiskt erbjuds möjlighet att delta i redan befintliga forum för samhällsdebatt och påverkan, även i frågor som rör hela samhället. Deltagandet bör inte begränsas enbart till ungdomspolitiken eller till särskilda forum avsedda för ungdomar.

16. **Nordisk kulturkalender**

Föreslående organisation: Foreningen Nordens Ungdom (no)
Understödande organisation: Ung Norræn og Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

Kultur og kulturutveksling er viktig for å styrke det nordiske fellesskapet og kjennskapen til Norden. Hvert år arrangeres det utallige konserter, festivaler, utstillinger, teaterforestillinger og andre kulturarrangementer i Norden som kan være av interesse for nordboere på tvers av landegrensene.

Det kan likevel være vanskelig å få oversikt over alle kulturtilbud i andre nordiske land. Informasjonen er ofte spredt mellom ulike nasjonale og lokale nettsider, og arrangementer kan derfor være lite synlige for nordboere som befinner seg utenfor landet der arrangementet finner sted.

En felles nordisk oversikt over kulturarrangementer kan gjøre det enklere å oppdage og delta i kulturlivet på tvers av landegrensene. Dette kan bidra til at nordisk kultur blir lettere tilgjengelig og til at Norden oppleves mer som en felles kulturell region.

Derfor ønsker UNR at:

- Nordisk ministerråd skal utrede muligheten for å opprette en felles nordisk kulturkalender som samler informasjon om kulturarrangementer i Norden og gjør det enklere for nordboere å finne og delta på kulturarrangementer på tvers av landegrensene.

17. **Nye nordboere og det nordiske fellesskapet**

Föreslående organisation: Foreningen Nordens Ungdom (no)
Understödande organisation: Ung Norræn og Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

Norden har et nært kulturelt, historisk og språklig fellesskap. Kjennskap til nordisk historie, kultur og språk er en viktig del av forståelsen av de nordiske landene og samarbeidet mellom dem.

Personer som flytter til et nordisk land, møter samtidig et samfunn som er en del av et nordisk fellesskap. Tilgangen til kunnskap om nordisk kultur, historie, språk og samfunn kan derfor bidra til at flere får kjennskap til mulighetene som finnes i Norden og opplever seg som en del av det nordiske fellesskapet.

I dag finnes det mye informasjon om Norden, men den er i stor grad spredt mellom ulike nasjonale og nordiske ressurser. En samlet og flerspråklig ressurs kan gjøre denne kunnskapen lettere tilgjengelig for personer som nylig har flyttet til et nordisk land.

En slik ressurs kan blant annet inneholde informasjon om nordisk historie og kultur, de nordiske språkene, samfunnsforhold og mulighetene for å bo, arbeide og studere på tvers av de nordiske landene.

Derfor ønsker vi i UNR at:

• Nordisk ministerråd skal utrede muligheten for å etablere en åpen og flerspråklig digital ressurs om nordisk kultur, historie, språk og samfunn for personer som flytter til et nordisk land.

18. **Hele Nordens bokklubb**

Föreslående organisation: Foreningen Nordens Ungdom (no)
Understödande organisation: Ung Norræn og Pohjola-Nordens Ungdomsförbund

Litteratur er en viktig del av den nordiske kulturen og bidrar til språkforståelse, kulturutveksling og kjennskap til de nordiske landene. Nordisk litteratur løftes frem i Norden, blant annet gjennom Nordisk råds litteraturpris.

Til tross for dette er nordisk litteratur ikke nødvendigvis like kjent for nordboere utenfor landet der litteraturen er utgitt. Et felles nordisk initiativ kan gjøre det lettere for flere å oppdage litteratur fra andre nordiske land og samtidig skape møteplasser rundt litteraturen. Dette er også viktig i en tid der leseferdighetene blant barn går ned og der stadig færre leser mindre.
En felles nordisk lesekampanje kan gjøre noe med nettopp disse utfordringene. En slik kampanje kan gjennomføres lokalt gjennom blant annet biblioteker, skoler og kulturinstitusjoner. Kampanjen kan knytte lesere sammen på tvers av landegrensene gjennom digitale bokklubber, forfattersamtaler og andre kulturarrangementer.

Derfor ønsker UNR at:

- De nordiske landene skal samarbeide om en årlig nordisk lesekampanje som fremmer nordisk litteratur og leselyst, og som legger til rette for kulturutveksling mellom nordboere på tvers av landegrensene.

19. **Ingen overvågning af alle for de fås skyld**

Föreslående organisation: Nordens Liberale Ungdom (NLU)

Regeringer har pligt til at efterforske alvorlig kriminalitet og beskytte ofrene. Men kriminalitet begået af nogle få må ikke blive begrundelse for at reducere alle andres privatliv og sikkerhed.

EU's "protectEU" strategi bør tjene som en advarsel mod at give myndigheder adgang til krypteret privat kommunikation. Dens planer om at undersøge teknologiske løsninger, der giver politiet adgang til krypterede data.

At svække eller omgå kryptering rammer ikke kun kriminelle. Enhver sårbarhed der skabes til myndigheder, kan også svække den beskyttelse, som almindelige borgere, virksomheder og offentlige institutioner stoler på. At bekæmpe kriminalitet bør betyde at efterforske mistænkte, ikke bygge overvågningsmuligheder ind i kommunikationen for hele befolkningen.

Det er også et enormt spørgsmål om national sikkerhed. Hvis vi tillader vores regeringer uhæmmet adgang til vores data, vil fremmede magter som Rusland bruge det til at skaffe sig information. Et eksempel på det er "Salt Typhoon" angrebet i USA. Det viste, hvordan lovlige aflytningssystemer selv kan blive mål for fremmede nationer.

Ungdommens Nordiske Råd mener derfor:

- Afvise generel eller tilfældig overvågning af private kommunikationer
- Afvise krav, der svækker eller omgår ende til ende kryptering
- Kræve, at påtrængende adgang til private kommunikationer er målrettet og uafhængigt godkendt
- Opretholde princippet om, at forbrydelser begået af nogle få ikke retfærdiggør, at alle behandles som potentielle mistænkte

20. **Ytringsfrihed betyder også upopulær ytring**

Föreslående organisation: Nordens Liberale Ungdom (NLU)

Ytringsfrihed beskytter ikke kun populære eller bredt accepterede meninger, men også ideer som er kontroversielle. Et demokratisk samfund bør svare på fredelig ytring primært gennem debat, kritik og modargumenter snarere end unødvendige statslige begrænsninger.

Samtidig fjerner ytringsfrihed ikke ansvaret for direkte trusler, chikane, opfordring til vold eller anden ulovlig adfærd.

Det er blevet alt for nemt i det sidste årti at forbyde synspunkter, man er uenig med, som har kun haft den modsatte effekt, radikale ideologier er vokset meget på grund af deres martyrstatus, som gør dem endnu mere låst fast i deres ekkokamre. Den eneste måde at stoppe den omfattende radikalisering på er gennem debat og dialog.

Ungdommens Nordiske Råd mener derfor:

- Beskytte bred frihed til politisk, religiøs, filosofisk og kulturel udtryksfrihed
- Sørg for, at begrænsninger på ytringsfrihed er klart definerede, nødvendige og proportionale
- Beskyt fredelig ytring, selv når den udfordrer de herskende politiske eller sociale synspunkter
- Prioriter åben debat og mod tale frem for censur, hvor det er muligt

21. **Beskytt allemannsretten**

Föreslående organisation: Grønn Ungdom i Norden (GUN)

Retten til å ferdes i naturen har stått sterkt i nordisk kultur gjennom tidene. Bruken av naturen har vært selve livsgrunnlaget vårt, og står fortsatt sterkt i vår identitet. Skitradisjoner og en godt etablert turkultur preger fortsatt ferier og fritid. Reindrift og annen beitedrift har stått sentralt i verdiskapningen vår. Skjærgården og havet har vært knutepunktet som binder oss sammen. Men vi ser nå at utviklingen over de siste tiårene med privatisering og utbygging av naturen er med på å true denne retten som står så sterkt i vår felles kultur.

Mange nordiske ungdommer sliter med utfordringer knyttet til mental helse, og etter covid-19 pandemien har den generelle trenden holdt seg stabilt på et høyt nivå. Vi vet at tilgang på natur virker positivt både på fysisk og mental helse, og kan i tillegg tilrettelegge for fellesskap og fremme sosial kontakt. Allemannsretten kan derfor også være et viktig verktøy i å forbedre mental og fysisk helse i Norden, og demonstrerer viktigheten i tilgang til natur for alle.

Allemannsretten er lovfestet direkte i Norge, og via naturvernloven på Island. I resten av de nordiske landene har andre varianter av diffuse reglementer.

UNR ber derfor de nordiske landene om å sikre vår tilgang til nordisk natur ved å:

- Jobbe for å lovfeste allemannsretten i alle nordiske land.
- Legge til rette for at alle har enkel tilgang på naturen. Inkludert vedlikehold og etablering av nye grøntområder.
- Sørge for at ferdselen i naturen skjer på en bærekraftig måte.

22. Nordisk fotball-EM

Föreslående organisation: Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF)

Fotball er en av verdens største idretter, og et europamesterskap samler mennesker på tvers av landegrenser. De nordiske landene har lange tradisjoner for samarbeid, og et felles fotball-EM kan være en måte å styrke det nordiske fellesskapet på. Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige har alle sterke fotballmiljøer og gode forutsetninger for å samarbeide godt om et større europeisk arrangement.

Store idrettsarrangementer kan gi positive ringvirkninger for lokalsamfunn, næringsliv, frivillighet og idretten. Samtidig kan det være krevende for ett enkelt nordisk land å arrangere et helt europamesterskap alene. Ved å samarbeide kan landene dele på kostnadene og bruke eksisterende stadioner og infrastruktur, fremfor å bygge store anlegg som i hovedsak skal brukes under mesterskapet.

Norden bør være en foregangsregion for hvordan store idrettsarrangementer kan gjennomføres på en bærekraftig måte. Et felles nordisk EM kan samtidig brukes til å styrke breddefotballen, kvinnefotballen, frivilligheten og idrettstilbudet for barn og unge.

UNR vil:

-Ta initiativ til et felles nordisk kandidatur til et fremtidig fotball-EM.

-At et nordisk fotball-EM i størst mulig grad skal benytte eksisterende stadioner og infrastruktur.

-At kostnader og investeringer skal fordeles rettferdig mellom de nordiske landene.

-At mesterskapet skal fordeles mellom flere nordiske regioner for å sikre aktivitet og ringvirkninger i hele Norden, som investeringer i breddefotball, kvinnefotball, frivillighet og idrett for barn og unge.

23. Harmonisering av urfolks rettigheter i Norden

Föreslående organisation: Grønn Ungdom

Understödande organisationer: Vihreät Nuoret, Grön Ungdom

Samene i Norden opplever en fragmentert rettssituasjon mellom de nordiske landene. Mens Norge har ratifisert ILO-konvensjon 169 om urfolks rettigheter, har Sverige og Finland ennå ikke gjort det.

Siden samene er et grenseovergående folk, kan forskjellige regelverk stå i veien for å videreføre språk, kultur og tradisjonelle levemåter. Derfor ble det laget et utkast til en

nordisk samekonvensjon, som i 2016 førte til en endelig nordisk avtaletekst. Målet var å styrke samenes rettigheter i hele Norden, men ratifikasjonsprosessen har stoppet opp, og konvensjonen er fortsatt ikke trådt i kraft.

Et sterkere nordisk samarbeid om urfolksrettigheter er viktig for å styrke samarbeid om utdanning, kulturutveksling, forskning og næringsutvikling. Norden har allerede etablert samarbeid om språk, utdanning og kultur, men siden samiske språk har en særstilling som urfolksspråk i de nordiske landene, blir de ikke like verdsatt i det nordiske språkfellesskapet.

Dersom Norden skal være en stadig mer integrert region, bør også urfolk kunne dra nytte av nordisk samarbeid. Landegrenser må ikke svekke muligheten til å bevare og utvikle språk, kultur og tradisjoner.

UNR foreslår at det Nordiske Råd:

- Arbeider for at Sverige og Finland ratifiserer ILO-konvensjon 169
- Ber regjeringene i Norge, Sverige og Finland, i dialog med sametingene, om å gjenoppta arbeidet med den nordiske samekonvensjonen.
- Sikrer at urfolksperspektivet inkluderes i nordiske programmer for utdanning, kulturutveksling, forskning og næringsutvikling.

24. Förbud av turbokycklingar

Föreslående organisationer: Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund (SSU)

Understödande organisation: AUF

I Norden slaktas årligen hundratals miljoner kycklingar, varav en överväldigande majoritet utgörs av så kallade turbokycklingar. Detta är en framavlad ras som växer extremt snabbt. De kan bli upp till 50 gånger sin födelsevikt på endast 35 dagar. Den snabba tillväxten leder ofta till sjukdomar, smärta och för tidig död.

Produktionen präglas av hög dödlighet. Bara i Sverige dör uppskattningsvis omkring 3 miljoner kycklingar per år redan i industrin, innan de når slakt, vilket ses som ett produktionssvinn. Föräldradjuren, som behövs för att föda upp nya turbokycklingar, hålls vid liv längre men utsätts samtidigt för kronisk hunger för att hejda deras onaturliga tillväxttakt. Denna hunger kan leda till destruktiva beteenden, såsom fjäderplockning och i vissa fall kannibalism.

Turbokycklingar innebär omfattande djurlidande i hela den nordiska kycklingindustrin. Genom att ersätta snabbväxande raser med mer långsamväxande alternativ kan djurens välfärd förbättras avsevärt och ett mer hållbart system utvecklas.

- Att UNR förespråkar en övergång till långsamväxande raser inom kycklingindustrin och därmed ställer sig bakom ett förbud av turbokycklingar, med fokus på djurvälfärd och hållbar konsumtion för unga.

25. Digitale kørekort på tværs af Norden

Føreslående organisation: Nordens Liberale Ungdom

De nordiske lande har tætte bånd og en høj grad af mobilitet på tværs af grænserne. Mange nordboere bor, arbejder, studerer eller rejser i et andet nordisk land end det, hvor de er statsborgere. I dag er digitale kørekort nationale og kan ikke bruges som gyldig dokumentation på tværs af de nordiske lande. Det betyder, at borgere, der færdes på tværs af grænserne, er nødt til at medbringe et fysisk kørekort, på trods af at de har et gyldigt digitalt kørekort.

Digitale løsninger bør ikke stoppe ved landegrænsen. En fælles nordisk ordning vil gøre det lettere for borgere at færdes på tværs af Norden og samtidig understøtte den frie bevægelighed. Fælles tekniske og sikkerhedsmæssige standarder kan sikre, at digitale kørekort kan kontrolleres på en sikker og effektiv måde.

Derfor foreslår UNR at:

• Digitale kørekort fra de nordiske lande skal anerkendes som gyldig dokumentation i hele Norden

• De nordiske lande samarbejder om fælles tekniske og sikkerhedsmæssige standarder for digitale kørekort

26. Lige rettigheder i hele Norden

Føreslående organisation: Liberal Alliance Ungdom
Understödande organisationer: Venstres Ungdom, Ungmannafelagið Samband, Framsøkin Ung
Alle mennesker bør være lige for loven. Et samfund bør ikke have flere klasser af borgere med forskellige juridiske rettigheder afhængigt af deres etniske oprindelse. Lovgivningen bør tage udgangspunkt i den enkelte som menneske og borger frem for vedkommendes tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe.

Alligevel findes der i de nordiske lande juridiske særrettigheder, som er knyttet til etnisk tilhørsforhold. Det rejser et principielt spørgsmål om, hvor grænsen skal trækkes for, hvem der er omfattet af sådanne rettigheder. Når juridiske rettigheder gøres afhængige af etnisk tilhørsforhold, bliver det nødvendigt at fastlægge, hvem der kan anses for at tilhøre den pågældende gruppe, og dermed at lade staten definere og kategorisere menneskers

identitet. Et samfund bør i stedet bygge på, at alle borgere er ligestillede for loven og har de samme rettigheder.

Beskyttelse af kultur og historiske forhold bør derfor ske gennem generelle regler, der beskytter konkrete interesser, aktiviteter eller kulturværdier, frem for gennem juridisk forskelsbehandling på baggrund af etnicitet.

Derfor foreslår UNR at:

• Etnisk baserede særrettigheder afskaffes, hvor de ikke følger af ufravigelige internationale forpligtelser

• Kultur og historiske forhold beskyttes gennem generelle, ikke-etnisk baserede regler

27. Lovliggørelse af tiggeri i Norden

Föreslående organisation: Liberal Alliance Ungdom
Understödande organisationer: Venstres Ungdom

Tiggeri er et spørgsmål om personlig frihed og social udsathed. Mennesker bør som udgangspunkt have ret til at bede andre om penge, ligesom andre bør have frihed til selv at vælge, om de vil give. At bede om penge er en legitim måde at henvende sig til andre på og bør være omfattet af den samme grundlæggende frihed til at ytre sig og kommunikere med sine medmennesker. At forbyde en sådan anmodning er derfor et indgreb i den enkeltes frihedsrettigheder.

Dertil løser et forbud mod tiggeri ikke de underliggende årsager til fattigdom. Hjemløshed, arbejdsløshed, misbrug eller manglende adgang til sociale ydelser forsvinder ikke, fordi tiggeri forbydes. For mennesker uden tilstrækkelig indkomst kan tiggeri være en tilgængelig mulighed for at skaffe penge til basale behov. Et forbud begrænser derfor mulighederne for mennesker i udsatte situationer uden at løse deres problemer. Samtidig bør fattigdom ikke skjules fra det offentlige rum, da synlighed kan bidrage til, at samfundet forholder sig til sociale problemer.

Forskellig lovgivning mellem de nordiske lande kan desuden skabe incitament til såkaldt tiggeri-turisme. En fælles nordisk tilgang vil sikre ensartede regler og mindske dette incitament.

Derfor foreslår UNR at:

• Tiggeri skal lovliggøres i alle Nordens lande

• De nordiske lande samarbejder om fælles retningslinjer for tiggeri

28. Legaliser aktiv dødshjælp i Norden

Föreslående organisation: Liberal Alliance Ungdom
Understödande organisationer: Venstres Ungdom, Ungmannafelagið Samband, Framsøkin Ung
Norden kendes for at værne om menneskelig værdighed, retssikkerhed og individets selvbestemmelse. Dog mangler borgerne i Norden en grundlæggende frihed: retten til selv at bestemme sin egen død.

Mennesker med uhelbredelige sygdomme eller ubærlig lidelse har kun begrænsede muligheder for at vælge en værdig død. De tvinges til at gennemleve den sidste tid af deres liv under stærk smerte og uden mulighed for at afslutte tilværelsen på egne præmisser. Andre ser sig nødsaget til at rejse til udlandet – ofte til Schweiz eller Benelux-landene – for at få adgang til aktiv dødshjælp. Rejsen medfører store økonomiske, praktiske og følelsesmæssige byrder, og for mange er den ganske enkelt umulig at gennemføre. Kun de mest ressourcestærke har adgang til en værdig afslutning på livet.

UNR mener, at retten til selvbestemmelse også gælder livets afslutning. Aktiv dødshjælp under strenge betingelser vil være et vigtigt skridt mod at sikre menneskelig værdighed og fuld selvbestemmelse i hele Norden.

UNR mener:

1. At aktiv dødshjælp skal legaliseres i de nordiske lande under klare og strenge juridiske rammer.

2. At ordningen kun skal være tilgængelig for personer, der er beslutningsdygtige, lider af uhelbredelig sygdom eller ubærlig lidelse, og som frivilligt har anmodet om dødshjælp.

3. At der skal indføres uafhængig kontrol og tilsyn, der sikrer gennemsigtighed og forhindrer misbrug.

4. At de nordiske lande bør samarbejde om fælles retningslinjer for aktiv dødshjælp for at sikre ensartet retssikkerhed og etisk ansvarlig praksis i hele regionen.

29. Antalsneutral ægteskabslov

Föreslående organisation: Framsøkin Ung
Understödande organisation: Liberal Alliances Ungdom

Alle voksne bør have ret til at indgå ægteskab på lige fod, uanset køn eller seksuel orientering. I dag kan samkønnede par vies i alle nordiske lande, men intet nordisk land tillader i dag ægteskaber mellem mere end to personer. Polyamorøse relationer bør ses som helt lige så legitime, som par bestående af to mennesker. Om man ønsker at blive gift bør lovgivning ikke stå som en blokade, uanset hvilken sammensætning man befinder sig i.

Dette ville sikre polyamorøse par større sikkerhed, f.eks. hvis den ene partner dør, eller i tilfælde af et brud og opfølgende skilsmisse

Derfor opfordres der til, at:

- Indføre antalsneutral ægteskabslov i alle nordiske lande.

30. Lad folk tage ansvar for deres alkoholforbrug

Forslagsstiller: Venstres Ungdom
Forslagsstøtter: Ungmannafelagið Samband, Framsøking Ung, Liberal Alliances Ungdom

Flere nordiske lande har stramme regler for salg af alkohol. Det begrundes ofte med hensyn til folkesundheden og ønsket om at begrænse alkoholforbruget. Restriktive regler er dog ikke i sig selv en garanti for en ansvarlig alkoholkultur.

I Finland blev grænsen for salg af gærede alkoholiske drikke i almindelige butikker hævet fra 5,5 til 8 procent i 2024. Alligevel fortsatte det registrerede alkoholforbrug med at falde i 2025. Det viser, at friere adgang og faldende forbrug godt kan gå hånd i hånd.

Alkohol er samtidig en del af nordiske kulturtraditioner. I Danmark er eksempelvis øl og snaps til julefrokosten almindeligt. Unødigt stramme regler begrænser friheden til at videreføre disse traditioner, og dansk alkoholkultur skal ikke stilles ringere i andre nordiske lande.

Unge skal lære at omgås alkohol ansvarligt gennem oplysning, dialog og trygge rammer. Stramme regler risikerer at skubbe forbruget ud i det skjulte, hvor alkohol skaffes ad bagveje. Målet bør være ansvarlige alkoholvaner og respekt for både dem, der drikker, og dem, der lader være.

Ungdommens Nordiske Råd mener, at vi bør:
- Tillade salg af øl, vin og andre alkoholiske drikke i almindelige butikker, herunder spiritus, og afskaffe statslige salgsmonopoler.
- Tillade køb af alkohol op til 16,5 procent fra 16 år og al alkohol fra 18 år.
- Fremme ansvarlige alkoholvaner blandt unge gennem oplysning og dialog frem for yderligere generelle restriktioner.
- Respektere nordiske alkoholkulturer, herunder danske traditioner, i det nordiske samarbejde.